

Förvaltning
Kommunkontoret

Datum
2022-11-09

Barnkonsekvensanalys – Lunds kommuns handlingsplan för nationella minoriteter

Inledning

Lunds kommuns handlingsplan för nationella minoriteter gäller de erkända nationella minoriteterna: judar, romer, samer (som också har status som urfolk), sverigefinnar samt tornedalingar. De motsvarande nationella minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Syftet med handlingsplanen är att skapa tydlighet i ansvaret för frågorna samt att säkerställa att kommunen lever upp till internationell och nationell lagstiftning om nationella minoriteters rättigheter. Lagstiftningen om nationella minoriteter är en rättighetslagstiftning vilken utgår från centrala principer om människors rättigheter som inte får åsidosättas.

Den lagstiftning som framför allt styr kommuners arbete med nationella minoriteters rättigheter är Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I lagstiftningen ges barn och unga ett särskilt fokus som innebär att deras utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska prioriteras. Vidare ska kommuner enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete i vilka barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd särskilt ska främjas. Formerna för samråd ska anpassas till barns och ungas förutsättningar.

En utgångspunkt för implementering av minoritetspolitiken i Lunds kommun är att inkludera ett barnrätts- och ungdomsperspektiv i aktiviteter och åtgärder, vilket innebär att beakta barnets bästa (barnkonventionen) och de ungdomspolitiska målen för unga mellan 13 och 25. De ungdomspolitiska målen innebär att unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen. Implementeringen av minoritetspolitiken i Lund utgår från *Handlingsplan för barnets bästa i Lunds kommun 2021–2030*¹. Handlingsplanen för barnets bästa beskriver vad som är barnets bästa och hur barnets bästa ska beaktas vid beslut och i genomförandet av aktiviteter som berör barn och unga.

Barnkonsekvensanalys

Nedanstående barnkonsekvensanalys (utifrån barnchecklistan som är kopplad till handlingsplanen för barnets bästa) beskriver vilka konsekvenser handlingsplanens inriktningar och aktiviteter har för barn som tillhör de nationella minoritetsgrupperna, samt vilka hänseende som måste tas till barn och unga när aktiviteterna i handlingsplanen implementeras.

---

¹ Lunds kommun. (2021). *Handlingsplan för Barnets bästa i Lunds kommun 2021–2030*

Nedanstående artiklar i barnkonventionen utgör underlag för barnkonsekvensanalysen.

- Artikel 1 – Som barn räknas alla människor under 18 år.
- Artikel 2 – Alla barn har lika värde och samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3 – Vid alla beslut ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6 - Rätt till liv, utveckling och överlevnad.
- Artikel 8 - Barn har rätt till sin identitet, sitt medborgarskap, sitt namn och sina släktförhållanden.
- Artikel 12 - Rätt att bli hörd, delaktighet och inflytande i frågor som rör barnet.
- Artikel 13 - Barn har rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter, med respekt för andra personers rättigheter.
- Artikel 28 - Rätt till utbildning.
- Artikel 29 - Rätt till att utvecklas i skolan.
- Artikel 31 - Rätt till lek, vila och fritid.
- Artikel 33 - Barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, eller som tillhör ett urfolk, har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion.

1. Påverkar beslutet barn och unga från nationella minoriteter idag och i framtiden?

Ja. Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter bidrar till att stärka Lunds arbete med barn och unga från minoritetsgrupperna eftersom barn och ungas utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket prioriteras. Dessutom vid samråd med Lunds nationella minoriteter ska barns och ungas möjligheter till inflytande och delaktighet särskilt prioriteras (Artikel 8, 12 och 33).

Det är viktigt att vid genomförande av aktiviteter och samråd med barn och unga från de nationella minoriteterna att ha kunskap och kompetens om de grupperna och minoritetslagstiftningen. Barn och unga från de nationella minoriteterna ska ses som en heterogen grupp som består av individer; flickor, pojkar och icke binära, med olika behov, intressen, erfarenheter och prioriteringar. Behoven och förutsättningarna för barn och unga kan också se olika ut beroende på vilken minoritetsgrupp de tillhör. Det är även viktigt att vara uppmärksam på att det inom de nationella minoritetsgrupperna kan finnas olika grupper som har olika språk och olika kulturella bakgrunder som till exempel kan vara fallet inom den romska gruppen. (Artikel 2 och 12).

Enligt handlingsplanen är kommunstyrelsen ansvarig för att genomföra kommunövergripande utbildningar kring minoritetslagstiftningen och de nationella minoriteterna med ett fokus på barn och unga.

2. Vilka barn och unga berörs av detta beslut?

Handlingsplanen och dess aktiviteter berör barn och unga som tillhör någon av de fem nationella minoriteterna; judar, romer, sverigefinnar, tornedalingar och samer och som har en vilja till att behålla sin kulturella och språkliga identitet. Med barn avses varje människa under 18 år och med unga avses varje

människa mellan 13 och 25 år.² Artikel 33 i barnkonventionen beskriver att barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter eller som tillhör urfolk har rätt till sitt språk och sin kultur. (Artikel 1, 12 och 33).

3. Har barn och unga fått möjlighet att uttrycka sina åsikter?

I handlingsplanen framgår det att arbetsmarknads- och socialnämnden, barn- och skolnämnden, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, vård- och omsorgs-nämnden och utbildningsnämnden ska:

- Samråda med nationella minoriteter i frågor som berör dem. Barn och ungas möjlighet till inflytande och samråd ska särskilt beaktas.
- främja de nationella minoriteternas tillgång till och utveckling av sitt språk och kultur, samt barns och ungas språkliga utveckling genom utökad information om modersmålsundervisning,
- främja den nationella minoriteternas språk och kultur på bibliotek och skolbibliotek samt,
- uppmärksamma de nationella minoriteterna på kommunens institutioner för kultur och bibliotek. (Artikel 2, 12, 13, 28, 29, 31 och 33).

När handlingsplanens aktiviteter ska planeras och genomföras är det viktigt att prioritera och särskilt beakta barns och ungas från de nationella minoriteterna möjlighet till delaktighet och inflytande. I det sammanhanget är det viktigt att tänka på att se barn och unga från de nationella minoriteterna som en heterogen grupp som består av individer; flickor, pojkar och icke binära, med olika behov, intressen, erfarenheter och prioriteringar, samt att behoven och förutsättningarna för barn och unga från de olika minoritetsgrupperna kan se olika ut. Behoven och förutsättningarna för barn och unga kan också se olika ut beroende på vilken minoritetsgrupp de tillhör. Det är även viktigt att vara uppmärksam på att det inom de nationella minoritetsgrupperna kan finnas olika grupper som har olika språk och olika kulturella bakgrunder som till exempel kan vara fallet inom den romska gruppen. (Artikel 2 och 12).

Kommuner är skyldiga att så långt det är möjligt skapa förutsättningar för barn och ungas inflytande och arrangera samråd. Med samråd menas strukturerade dialogträffar anpassade för att även barn och unga ska kunna delta. Kommunerna har friheten att anpassa formerna för samråd efter egna förutsättningar. Samråd som barn och unga tycker är meningsfulla kan öka deras delaktighet i beslutsprocesser och få sina röster hörda.

Det kan förekomma att barn och unga inte känner sig bekväma att framföra egna åsikter i möte där vuxna är i majoritet, även om träffen är anpassad för barn och unga. Därför bör det finnas samråd enbart för barn och unga. Kommunen bör tänka på att hålla samråden vid tider som passar målgruppen till exempel efter skoltid. Samråden bör hållas på ställen som är bekanta för barn och unga till exempel skola, fritidsgårdar, biblioteket eller digitala plattformar. Tänk på säkerhetsaspekten, eftersom vissa minoritetsgrupper är utsatta för hot och hat.

Relationskapande aktiviteter bör genomföras med målgruppen genom exempelvis en workshop där barn och unga kan framföra vilka frågor de är

---

² SFS 2001:453. *Socialtjänstlag, 1 kap. 2§*; Ungdomsstyrelsen. (2013). *Ungdom och ungdomspolitik-ett svenskt perspektiv*

intresserade av att samråda kring. Workshopen kan bestå av diskussioner i mindre grupper där inga särskilda förkunskaper krävas av de barn och unga som deltar.

När barn uttryckt sina åsikter bör resultatet från deras input återkopplas till dem, genom direkt kontakt med de barn och unga som har deltagit i samråd. Informationen som bör lämnas till barn och unga är minnesanteckningar från samrådet om hur aktiviteter och beslut ska arbetas vidare men även vad som har hänt i frågan och hur deras synpunkter har beaktats.³

4. Hur har barnets och ungdomarnas bästa beaktats?

Barn och unga har lika värde men är sårbara och deras rättigheter behöver tillförsäkras oavsett härkomst, kön, religion, funktionsnedsättning eller liknade skäl. I en prövning av barnets bästa för barn och unga från nationella minoriteter är det viktigt att utgå från ett människorättsbaserat synsätt och utifrån ett barnrätts- och ungdomsperspektiv. Det innebär att vid implementering av handlingsplanen för nationella minoriteter är det viktigt att se barn och unga som en resurs och som egna rättighetsbärare och beakta barnets bästa. (Artikel 2, 3 och 12).

Genom att fördela ekonomiska medel på ett sätt som säkerställer genomförande och uppföljning av barns och ungas möjligheter att utveckla sitt språk och kulturella identitet, samt att vara delaktiga och ha inflytande vid planering och genomförande av aktiviteter, har kommunen möjlighet att beakta barns och ungas från de nationella minoriteternas bästa.

I en prövning av barns bästa är det av vikt att beakta barns fysiska och psykiska välbefinnande, genom att tillämpa aktuell kunskap om barns levnadsvillkor i samverkan med relevanta aktörer. Exempel på relevanta aktörer är de nationella minoriteternas föreningar i Lund, barn och unga i Lund från de nationella minoriteterna, de nationella minoriteternas ungdomsförbund, barnrättstrategier på Lunds förvaltningar och ungdomsombuden på kultur- och fritidsförvaltningen⁴.

5. Vilka eventuella intressekonflikter kan uppstå?

Handlingsplanen ger goda förutsättningar för att barn och unga från de nationella minoriteterna ska kunna utveckla sitt språk, kulturella identitet och ha möjlighet att vara med och påverka och ha inflytande. I det sammanhanget är det viktigt att tillräckliga kommunala resurser avsätts och att arbetet prioriteras.

---

³ MUCF. (2021). *Vägledning för att ge barn och unga från nationella minoriteter inflytande*, s. 20–24

⁴ Ibid, s. 17–18

Källor

Lunds kommun. (2021). *Handlingsplan för Barnets bästa i Lunds kommun 2021–2030*. Hämtad 2022-11-08 från: [Handlingsplan för Barnets bästa i Lunds kommun 2021-2030](#)

Lunds kommun. (2020). *Lunds kommuns program för social hållbarhet 2020–2030*. Hämtad 2022-11-08 från: [lunds-kommuns-program-for-social-hallbarhet-2020-2030-dat-2020-06-15-slutversionpdf-41960](#)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor-MUCF. (2022). Engagemang och inflytande för unga från de nationella minoriteterna. Hämtad 2022-11-08 från: [file:///C:/Users/101656/Downloads/MUCF-RAPPORT-H2022-Engagemang.pdf](#)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor-MUCF. (2021). *Vägledning för att ge barn och unga från nationella minoriteter inflytande*. Hämtad 2022-11-08 från: <https://www.mucf.se/verktyg/vagledning-att-ge-barn-och-unga-fran-nationella-minoriteter-inflytande>

SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*.

UN General Assembly, *Convention on the Rights of the Child*, 20 November 1989, United Nations, Treaty Series, vol. 1577, p. 3. Hämtad 2022-11-08 från: <https://www.refworld.org/docid/3ae6b38f0.html>

Ungdomsstyrelsen. (2013). *Ungdom och ungdomspolitik-ett svenskt perspektiv*. Hämtad 2022-11-08 från: <https://www.mucf.se/sites/default/files/2013/04/ungdom-och-ungdomspolitik.pdf>